

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Македонско здружение на млади правници

КВАРТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СОСТОЈБАТА СО ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА НА МИГРАНТИТЕ И БЕГАЛЦИТЕ НА ТЕРЕН

октомври-декември, 2017

Квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен

Октомври-декември, 2017

Првиот квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен ги содржи согледувањата на МЗМП во однос на постапувањето со мигрантите и бегалците во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“, со посебен фокус на жените, децата и другите ранливи категории. Правниците на МЗМП беа присутни во двета центри и обезбедуваа информации, совети и правна помош за оние кои имаа потреба. Едновремено, овој извештај говори и за третманот на мигрантите и бегалците кои се движеа надвор од центрите, особено кога станува збор за задржувањето и враќањето како одговор на државата на нерегуларната миграција.

ЗАПАДНО-БАЛКАНСКАТА РУТА ОСТАНА ЗАТВОРЕНА; МИГРАНТИТЕ И БЕГАЛЦИТЕ НЕРЕГУЛАРНО ТРАНЗИТИРАА НИЗ МАКЕДОНИЈА

Во текот на последните три месеци од годината, мигрантите и бегалците продолжија нерегуларно да транзитираат низ Македонија со помош на криумчари и преку неофицијални рути за да стигнат до Србија, честопати и без да влезат во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“. За разлика од претходниот период кога целото движење на мигрантите и бегалците беше насочено кон Србија и оттаму кон Западна Европа, овој период забележано е и движење во другата насока, односно дека голем број на мигранти и бегалци започнаа да се враќаат кон Грција. Сепак, нерегуларните движења во голема мера беа отежнати во текот на декември, кога македонската полиција доби нова опрема со која ги зголеми капацитетите и присуството на полициски патрули на терен.¹

Дел од мигрантите и бегалците успеваа да ја преминат границата и да го продолжат својот пат по т.н западно-балканска ruta, но регистрирани се и враќања од страна на полицијата во отсуство на формална постапка. Исто така, согласно податоците на МВР, вкупно 46 странци беа задржани во Прифатниот центар за странци во Скопје помеѓу септември и ноември, 2017. Повеќето од овие лица беа пресретнати од страна на полицијата како патуваат со помош на криумчари.

Многу мал број на мигранти и бегалци пристигнуваа во прифатно-транзитните центри. Оние кои доаѓаат во центрите, најчесто остануваат само неколку дена, и потоа го продолжуваат својот пат кон Грција, односно Србија.

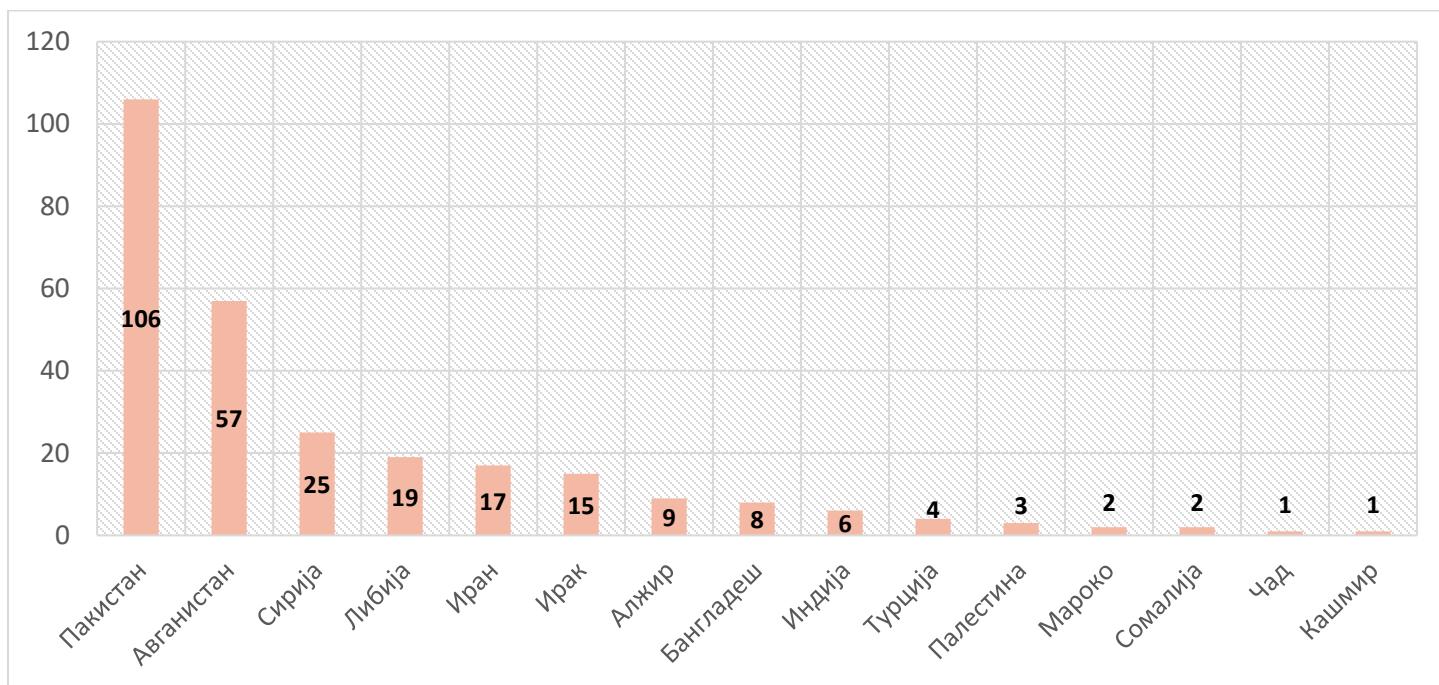
¹Донација од ЕУ за МВР во вредност од околу четири милиони евра:
<http://moi.gov.mk/vest/5496>, последно посетено на 24.01.2018

МНОГУ МАЛ ДЕЛ МИГРАНТИ И БЕГАЛЦИ ПРЕСТОЈУВАА ВО ПРИФАТНО-ТРАНЗИТНИТЕ ЦЕНТРИ ВО ГЕВГЕЛИЈА И ТАБАНОВЦЕ

Во прифатно-транзитните центри во Гевгелија и Куманово немаше конзистентна практика на пропуштање и сместување мигранти и бегалци. Полицијата одбираше кому ќе дозволи пристап и сместување во центрите, во отсуство на добропознати критериуми. Во поголем број случаи, беше забележано дека откако мигрантите и бегалците ќе бидат донесени во „Винојуг“ заради дактилоскопирање и фотографирање, неколку часа потоа се враќани во Грција надвор од формална постапка. Од овие причини, бројот на луѓе кои беа сместени по неколку дена беше поголем во „Табановце“, иако приближно ист број на мигранти и бегалци пристигнуваа и во двата центра.

Од друга страна, во „Табановце“ мигрантите и бегалците не беа дактилоскопирани и фотографирани, а регистрацијата подразбираше процес на примопредавање на новодојдените кој се одвиваше помеѓу социјалните работници и полицијата.

Исто така, постапувањето во двата центра беше неунифицирано и од аспект на слободата на движење надвор од центарот. Иако истата беше ограничена за мигрантите и бегалците во „Винојуг“, ова не беше случај и со тие кои беа сместени во „Табановце“. Од друга страна, општиот впечаток е дека координацијата и упатувањето помеѓу организациите и институциите се одвиваат без поголеми проблеми и во двата центри.

Земји на потекло на мигрантите и бегалците во „Винојуг“ и „Табановце“ во периодот октомври-декември, 2017

ПРИФАТНО-ТРАНЗИТЕН ЦЕНТАР „ВИНОЈУГ“, ГЕВГЕЛИЈА

Во периодот на известување, околу 130 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот „Винојуг“ во Гевгелија. Тие најчесто беа пресретнати од страна на полицијата во Гевгелија, Дојран и околните места, особено на автобуската и железничката станица во Гевгелија, како и во селата Мойн, Удово и Миравци. Откако ќе ги откриеше, полицијата ги носеше мигрантите и бегалците во „Винојуг“ каде што ги дактилоскопираше и фотографираше. Полицијата најчесто ги сместуваше ранливите категории на лица и мигрантите и бегалците со потекло од Сирија, Ирак и Авганистан. Забележани беа и враќања во Грција во отсуство на формална постапка на лицата кои полицијата ги регистрираше во центарот.

Сепак, само мал дел од лицата кои беа сместени се задржуваа во центарот подолго време.

Во најголем број од случаите тие заминуваа по неколку дена. Во текот на целиот период на известување, во центарот постојано беа присутни три лица од Авганистан, мајка со две малолетни деца. Тие во центарот се сместиле во март, 2017 година и планираат да останат сé додека не успеат да се обединат со останатите членови на семејството во Грција.

Правниот статус на мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот не беше познат, со исклучок на оние кои побараа азил. Барателите на азил, пак, се соочуваа со отежнат пристап до постапката за азил и чекаа по неколку дена за да биде постапено по барањето за азил од страна на полицијата.

Генерално мигрантите и бегалците беа задоволни од услугите што ги добиваат во „Винојуг“, со исклучок на неможноста слободно да се движат надвор од центарот и на отсуството на едукативни програми.

ПРИФАТНО-ТРАНЗИТЕН ЦЕНТАР „ТАБАНОВЦЕ“, КУМАНОВО

Околу 145 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот во Табановце во периодот помеѓу октомври и декември, 2017. Тие најчесто доаѓаа од Србија и се задржуваат кратко во центарот пред да продолжат кон Грција. Истовремено, помал број на луѓе доаѓаа од Грција, со намера да стигнат во Србија. Сместувањето на мигранти и бегалци во центарот беше во надлежност на полицијата, која одлучуваше кој ќе биде сместен во отсуство на општопознати критериуми. Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот, остануваат кратко пред да го продолжат својот пат.

Според неофицијални податоци, најголемиот број на мигранти и бегалци се движеа во селата Ваксинце и Лојане, без да стигнат во центарот „Табановце“.

Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот немаа правен статус, со исклучок на оние кои побараа азил. Слично како и во „Винојуг“, барателите на азил се соочуваат со отежнат пристап до постапката за азил и чекаат по неколку дена за да биде постапено по барањето за азил.

Број на новопристигнати мигранти и бегалци во „Винојуг“ и „Табановце“ во периодот октомври-ноември, 2017

ЖЕНИ, ДЕЦА И ДРУГИ РАНЛИВИ КАТЕГОРИИ НА МИГРАНТИ И БЕГАЛЦИ

Во текот на последните три месеци, најголемиот дел од лицата кои пристигнаа во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“ беа возрасни лица од машки пол (88%), со исклучок на 14 жени и 16 деца. Поголемиот дел од пристигнатите деца (9) беа непридружувани и во сите случаи се постапи согласно Стандардните оперативни процедури за постапување со непридружувани деца – странци, односно им беше назначен старател од редот на социјалните работници при Министерството за труд и социјална политика. Од другите ранливи категории на мигранти и бегалци, беше идентификувано едно лице - жртва на трговија со луѓе во центарот „Табановце“.

ЗАДРЖУВАЊЕ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР ЗА СТРАНЦИ И ВРАЌАЊЕ НА МИГРАНТИ И БЕГАЛЦИ НАДВОР ОД ФОРМАЛНА ПОСТАПКА (PUSH-BACKS)

Министерството за внатрешни работи во своите дневни билтени извести за вкупно девет случаи на криумчарење на мигранти во периодот од октомври до декември, во кои полицијата открила вкупно 102 мигранти. Според известувањата, дел од нив биле задржани во Прифатниот центар за странци во Скопје, кој претставува објект од затворен тип наменет за задржување на странци од имиграциски причини (како што се, на пример, утврдувањето идентитет и присилното отстранување). Останатите беа однесени во прифатно-транзитниот центар „Винојуг“ во Гевгелија, каде што или беа сместени или враќани во Грција во отсуство на формална постапка.

На овој начин, беа доведени во прашање некои основни човекови права на мигрантите и бегалците, како правото на слобода и безбедност, правото на ефективен правен лек и правото на заштита од тортура, гарантирани со Европската конвенција за заштита на човековите права и други меѓународни документи.

НЕРЕГУЛАРНА МИГРАЦИЈА ВО МАКЕДОНИЈА НИЗ БРОЈКИ

46

Лица задржани во Прифатниот центар за странци

2

Деца задржани во Прифатниот центар за странци

3

Жени задржани во Прифатниот центар за странци

29

Лица задржани во Прифатниот центар за странци кои побарале азил

84

Мигранти кои биле жртви на криумчарење на мигранти

5

Лица вратени врз основа на договор за реадмисија со ЕУ

982

Лица кои оствариле илегален влез во Македонија

Официјална статистика што МЗМП ја обезбеди од МВР согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер за периодот од 1 септември до 24 ноември.

Овој извештај е подготвен од страна на тимот на Проектот на УСАИД за заштита на правата на мигрантите и бегалците со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој. Мислењата изразени во овој каталог им припаѓаат на авторите и не ги изразуваат ставовите на УСАИД или на Владата на САД.

Од 2016 година, Македонско здружение на млади правници, поддржано од УСАИД започна со спроведување на Проектот на УСАИД за заштита на човековите права на мигрантите и бегалците. Проектот цели кон обезбедување соодветна заштита на правата на мигрантите и бегалците и на задоволување на нивните потреби, особено на ранливите групи меѓу нив. Од почетокот на проектот до крајот на 2017 година, МЗМП обезбеди информации, совети и правна помош на 288 мигранти и бегалци на терен.

Македонското здружение на млади правници (МЗМП) е независна, професионална и непрофитна организација формирана во 2003 година која обезбедува правна помош и стратешко застапување за заштита на човековите права.

Користејќи го знаењето и иновативните капацитети на младите правници, МЗМП промовира владеење на правото и влијае врз политиките преку истражување и застапување. МЗМП се залага за општество во кое ќе се воспостави владеење на правото и почит за човековите права.